

Autoevaluace ICT plánu

Cíl kapitoly

Vyložit význam autoevaluace školy jako velmi důležitého nástroje řízení školy.
Předložit postup a kritéria autoevaluace v oblasti ICT.

Základní pojmy

autoevaluace

objektivní kritéria hodnocení

subjektivní kritéria hodnocení

Cíle autoevaluace

Autoevaluace je proces, při kterém škola systematicky získává a vyhodnocuje data o sobě a o vlastní činnosti.

Hlavním cílem autoevaluace je zlepšení kvality pedagogické práce, ale i její atraktivity. Autoevaluaci můžeme aplikovat na:

- celkové podmínky vzdělávání ve škole
- procesy probíhající při výuce (v našem případě proces integrace ICT)
- výsledky vzdělávání (toto je nejčastější případ)
- na řízení

Výsledkem autoevaluace je sada dat, která by nám měla poskytnout informace o trendech vývoje. Záleží ještě na kritériích autoevaluace, tedy co vůči čemu budeme porovnávat. Vlastní hodnocení by mělo přinést odpovědi alespoň na následující otázky:

Jak se nám daří plnit stanovené cíle?

Jaké jsou naše silné a slabé stránky?

Jak účinná jsou přijímaná opatření?

Důsledek:

Autoevaluace je permanentní proces sledování života ve škole a jeho hodnocení zevnitř. Poskytuje řadu informací o plnění školou stanovených cílů. Je tedy prvním měřítkem práce zaměstnanců a umožňuje velmi rychlou nápravu případných odchylek od plánu.

Postup autoevaluace

Protože autoevaluace poskytuje velmi důležitou zpětnou vazbu pro školu, je třeba velmi důkladně zvážit, co a jak se bude hodnotit. S tím však souvisí řada dílčích činností. Alespoň stručně si je přiblížme:

1. Vymezení předmětu evaluace,

aneb CO chceme zjišťovat...

V případě evaluace úspěšnosti integrace ICT to může být např. využívání ICT v jednotlivých hodinách, v přípravě výuky, apod.

2. Stanovení metod

aneb JAK budeme zjišťovat...

V našem případě to může být např. množství používaných počítačů, četnost využívání jednotlivých druhů sw, porovnávání výsledků výuky, apod.

3. Stanovení kritérií pro hodnocení

aneb VZHLEDEM k čemu to budeme hodnotit...

Ve výše uvedeném příkladě metod např. vzhledem k průměru ve státě, vzhledem ke stavu v předchozím roce, vzhledem ke třídě bez ICT, apod.

4. Výběr nebo vypracování evaluačního nástroje

aneb JAK, ČÍM to konkrétně provedeme...

V případě kvantifikovaných zjištění lze použít dotazníkový sběr dat a k vyhodnocení funkcionality tabulkového kalkulátoru.

5. Vlastní zjišťování

aneb JAK MOTIVOVAT zaměstnance a žáky, aby vám někdo něco řekl...

V případě pedagogů jim lze slíbit výsledky sběru dat, metodickou pomoc při jejich aplikaci, příp. i finanční pobídky za kvalitnější zpracování

6. Vlastní vyhodnocování

aneb ANALÝZY, DISKUSE, ROZBOR sebraných dat...

Zpravidla se bude jednat o dvojí druh vyhodnocení - porovnání hodnot vůči "standardům" nebo porovnání vůči minulým výsledkům (zjištění trendu).

7. Závěry a opatření ke zlepšení

aneb: - jak využít silné stránky k uskutečnění příležitostí

- překonání slabé stránky využitím příležitostí

- využití silné stránky k odvrácení hrozeb

- minimalizace slabé stránky vyhnutím se ohrožení

Tato část je vlastně završením celé autoevaluace (a lze říci i vnější evaluace) - nastavení (úprava) uvedených dílčích strategií podle sebraných dat.

Důsledek:

Vynechání kteréhokoliv bodu postupu autoevaluace zpravidla přinese nekompletní závěrečná doporučení a projeví se nalezením stejných nedostatků při dalším zjišťování.

Kriteria autoevaluace

Kriterií lze vymyslet celou řadu. Je třeba si uvědomit, jestli jsou kriteria subjektivní, tedy hodnocení značně závisí na hodnotiteli, nebo objektivní, čili hodnocení je založeno na porovnávání vůči standardu, nebo nějakým neměnným hodnotám (alespoň po dobu zjišťování, např. jednoho roku).

Podle **objektivních kritérií** (plnění cílů) můžeme hodnotit např.:

Zlepšila se úroveň znalostí žáků?

Ā každý učitel má stanovená kriteria známkování...

Je výuka efektivnější?

Ā vyhodnocení, zda naučíme s pomocí ICT více učiva (více podrobností) za stejný čas..

Zvýšilo se zapojení žáků do mimoškolních činností s využitím ICT?

Ā stačí porovnání počtu účastníků akcí s údaji z minulých let...

Snížila (zprůhlednila, zjednodušila) se administrativa školy?

Ā zjištění počtu dotazníků s opakujícími se údaji ... měl by klesat :-)

Plní škola ICT standard?

Ā porovnání vybavenosti, proškolenosti s údaji uvedenými ve standardu ...

Jaký je trend vůči evropským ICT parametrům?

Ā porovnání vybavenosti školy s údaji uvedenými v mezinárodních zjištěních...

Zvýšily se příjmy školy z doplňkové činnosti?

Ÿ porovnání ekonomických ukazatelů akcí ICT vůči minulým letům...

Podle **subjektivních kritérií** je vyhodnocování mnohem složitější. Nejen, že data nelze jednoduše sbírat, ale také jejich analýza je velmi obtížná. Zpravidla neexistuje jednoznačné či jediné správné řešení, vůči kterému se výsledky porovnávají. Proto je třeba si nejprve stanovit nějaká "osobní" dílčí úrovně sledovaného jevu (právě v tom je ta subjektivita) a tím tak převést věcnou analýzu na statistickou (matematickou) analýzu sebraných dat. Protože však subjektivní úrovně jsou pro každého jiné (pro někoho je to přísné, pro jiného příliš volné hodnocení), proto se spíše jedná o sledování trendu.

Subjektivně se zpravidla hodnotí:

Zlepšila se snadnost učení a vzdělávání?

Ÿ obvykle se snadnost učení převádí na měření času, za který se učivo žáci naučí s ICT...

Je řízení školy efektivnější?

Ÿ zjišťování efektivity se převádí na zjišťování rychlosti šíření pokynů a jejich plnění ať již uvnitř školy, tak i vůči zaměstnavateli....

Jsou žáci (pedagogové) ve škole spokojenější?

Ÿ "měření" spokojenosti se převádí na statistické zjišťování pořadí oblíbenosti metod výuky používaných jednotlivými učiteli...

Zvýšil se kredit školy na veřejnosti?

Ÿ "hodnotu" kreditu školy na veřejnosti a tedy jeho kvantifikaci lze provést nepřímou např. pomocí sledování úspěšnosti absolventů, četnosti "stížností" na výuku, četnosti účasti školy na realizaci akcí pro veřejnost, pravidelné rozesílání a vyhodnocování dotazníků rodičům, apod.

Důsledek:

Kriteria a četnost hodnocení, včetně analýzy a závěrů provádí škola sama. Je vhodné držet stále stejnou metodiku hodnocení, abychom našli trendy vývoje.

K zamyšlení

Úkol 1: Postup autoevaluace

Úkol 2: Příprava autoevaluace řízení školy pomocí ICT

Úkol 3: Kriteria autoevaluace výsledků přípravy pedagogů s využitím ICT

Souhrn:

Autoevaluace by se měla stát standardním procesem ve všech školách. Umožňuje vedení školy připravit si vlastní kontrolní mechanismy většiny činností. Na základě pravidelně sbíraných a vyhodnocovaných dat lze předejít řadě rizikových situací a ve většině případů i zápornému hodnocení při vnější evaluaci školy.